

राज्य माहिती आयोग, विदर्भ क्षेत्र, अमरावती/नागपूर विभाग, नागपूर यांचे समोरील माहितीचा अधिकार अधिनियम 2005 चे कलम 19 (3) प्रमाणे अपील क्रमांक 1667/2007, 1668/2007, 1669/2007.

श्री झियाउद्दीन फिरोज घुलाम माहिउद्दीन

रा. किदवाई ग्राऊंड जवळ लष्करीबाग, नागपूर 17.

..... अपीलकर्ता

विरुध्द

1) प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा

कार्यकारी अभियंता,

जिल्हा परिषद (बांधकाम) विभाग नागपूर

2) जन माहिती अधिकारी तथा

उप कार्यकारी अभियंता,

जिल्हा परिषद (बांधकाम) विभाग नागपूर

..... उत्तरवादी

(आदेश पारित दिनांक 9.6.2008)

नि र्ण य

अपीलकर्ता यांनी अनुक्रमे दिनांक 30.4.2007, 27.6.2007 रोजी दोन अशी एकुण तीन द्वितीय अपीले राज्य माहिती आयोगाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियम 2005 च्या कलम 19 (3) अन्वये दाखल केलेले आहे. सदरच्या द्वितीय अपीलाची सुनावणी आज घेण्यात आली. अपीलकर्ता हजर आहेत. जन माहिती अधिकारी तथा उप अभियंता व प्रथम अपीलीय अधिकारी तथा कार्यकारी अभियंता यांनी रजेवर असल्यामुळे पुढील तारीख मिळावी अशी विनंती केलेली आहे. परंतु प्रथम अपीलीय अधिकारी किंवा जन माहिती अधिकारी हे रजेवर जरी असले तरी त्यांच्या पदाचा अधिभार ज्या अधिका-याला

दिलेला असतो त्यांनी आयोगापुढे सुनावणीस हजर राहणे आवश्यक आहे तसेच प्रथम अपीलीय अधिकारी व जन माहिती अधिकारी त्यांनी आयोगापुढे सदरच्या तीनही अपीलाच्या संदर्भामध्ये कोणत्याही प्रकारचे कागदपत्रे सुध्दा दाखल केलेली नाही व त्यामुळे त्यांच्या पुढील तारखा मिळण्याच्या संदर्भामध्ये त्यांचे अर्ज नामंजुर करण्यात आलेले आहे.

2. अपील क्र. 1667/2007 मध्ये अपीलकर्ता यांनी दि. 11.8.2006 रोजी

a) Certified copy of (L.P.C.) Last Pay Certificate

b) Total leave account uptill now

c) Duplucate Service Book (Complete)

माहितीचा कालावधी 1.4.1986 ते 31.12.2005 असा दिलेला आहे. सदरची माहिती ही अपीलकर्ता यांनी स्वतःची आहे व ती व्यक्तिशः घेणार असे नमूद केले आहे. सदरच्या अर्जाच्या अनुषंगाने अपीलकर्ता यांचे म्हणणे असे आहे की त्यांना आतापर्यंत कोणत्याही प्रकारची माहिती उपलब्ध करून दिली नाही किंवा त्यासंदर्भामध्ये पत्रव्यवहार सुध्दा केलेला नाही. माहिती व्यक्तिशः घेणार असे नमूद केलेले असल्यामुळे अपीलकर्ता यांचे म्हणणे असे आहे की ते स्वतः माहिती अधिकारी यांचेकडे गेले होते परंतु ते अर्जसुध्दा घेण्यास तयार नाही व त्यामुळे त्यांनी सदरचा अर्ज पोस्टाने सुध्दा पाठविलेला होता. माहिती विहित मुदतीत उपलब्ध झाली नाही म्हणून प्रथम अपीलीय अधिकारी यांचेकडे दि. 13.9.2006 रोजी प्रथम अपील हे व्यक्तिशः प्रथम अपीलीय अधिकारी यांचेकडे दाखल केले. परंतु सदरच्या प्रथम अपीलाच्या संदर्भातसुध्दा कोणत्याही प्रकारचा निर्णय त्यांनी दिलेला नसल्यामुळे द्वितीय अपील दाखल केले. यावरून असे दिसून येते की जन माहिती अधिकारी यांनी अपीलकर्ता यांना माहिती उपलब्ध करून तर दिली नाहीच परंतु सदरची माहिती ही उपलब्ध करून देण्याची टाळाटाळ सुध्दा करित आहे असे दिसते व

त्यामुळे अधिनियमाच्या कलम 20 (1) प्रमाणे की जन माहिती अधिकारी दोषी आढळून येतात व प्रथम अपीलीय अधिकारी यांना सुध्दा ताकीद देणे आवश्यक आहे व त्याकरीता अपीलकर्ता यांचे अपील हे मंजूर करण्यास पात्र आहे.

3. अपील क्र. 1668/2007 मध्ये अपीलकर्ता यांनी दि. 26.4.2007 रोजी

Order No. with date by which and whose order you are stopped/dwithheld my salary (pay & allowances) from 1-8-1990 to 19-12-2005.

माहितीचा कालावधी 1.8.1990 ते 31.12.2005 असा दिलेला आहे. सदरची माहिती ही अपीलकर्ता यांची स्वतःची आहे व ती व्यक्तिशः घेणार असे नमूद केले आहे. सदरच्या अर्जाच्या अनुषंगाने विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध झालेली नसल्यामुळे अपीलकर्ता यांनी दि. 25.5.2007 रोजी प्रथम अपील दाखल केले. प्रथम अपीलाच्या संदर्भामध्ये अपीलकर्ता यांना दि. 6.6.2007 रोजी उप कार्यकारी अभियंता (बांधकाम) यांनी उपरोक्त संदर्भिय विषयान्वये माहितीचे अधिकार अंतर्गत दि. 1.8.90 ते 19.12.2005 पर्यंत पगार व भत्ते का अदा करण्यात आलेले नाही अशी माहिती मागविण्यात आलेली आहे. परंतु आपण दि. 1.8.90 ते 19.12.2005 पर्यंत अनाधिकृत गैरहजर होतें. त्यामुळे तो गैरहजेरीचा कालावधी हा अकार्यदिन करण्यात येत आहे. असे संदर्भिय पत्र क्र. 2 अन्वये आपणास कळविण्यात आले आहे. त्यामुळे सदरहु कालावधी पगार व भत्ते अदा करण्यात आलेले नाही. हे आपणा माहित असुन सुध्दा जाणुन बुजुन माहितीचा अधिकाराचा दुरुपयोग करुन माहिती मागविणे हे योग्य नाही याची नोंद घ्यावी असे अपीलकर्ता यांना दि. 6.6.2007 रोजी कळविण्यात आलेले दिसते. सदरच्या पत्रामध्ये संदर्भ म्हणून 1) अपील दि. 25.5.2007 (यापुर्वी अर्ज केलेला नाही). 2) मा. मुख्य कार्यकारी अधिकारी जिल्हा परिषद नागपुर यांचे पत्र क्र. जिपना/बांध/का.1(6)/2827/03 दि. 29.7.2003

असा संदर्भ दिलेला दिसून येतो. परंतु 26.4.2006 चे पत्र कार्यकारी अभियंता (बांधकाम) जि. प. नागपूर यांनी उपकार्यकारी अभियंता (बांधकाम) उपविभाग हिंगणा यांना संदर्भ 3 नुसार श्री झियाउद्दीन फिरोज यांना सेवेतून कमी करण्यात आले होते. त्या विरोधात संदर्भ क्र 1 तृतीय कामगार न्यायालयामध्ये प्रकरण क्र. 317/03 चे दि. 10.10.2005 नुसार त्यांना कामावर घेण्याचे व संदर्भ 3 चे आदेश रद्द करण्यात आले. व त्याबाबतचे पत्र हे स्वयंस्पष्ट आहे असे आयोगाचे निदर्शनास अपीलकर्ता यांनी आणले व त्यामुळे त्यांनी माहिती मागितली होती असे त्यांचे म्हणणे आहे. प्रथम अपीलाचा निर्णय हा प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी दिलेला नाही. तसेच त्यांचा माहितीचा अर्ज हा स्विकारला जात नव्हता म्हणून त्यांनी रजिस्टर पोस्टाने माहितीचा अर्ज दि. 26.4.2007 रोजी पाठविलेला आहे व प्रथम अपीलात सुध्दा माहिती उपलब्ध झाली नाही म्हणून दिनांक 6.6.2007 रोजी पत्र हे दिशाभूल करणारे असल्यामुळे अपीलकर्ता यांनी द्वितीय अपील दाखल केले असे त्यांचे म्हणणे आहे. व त्यामुळे जन माहिती अधिकारी हे अधिनियमाच्या कलम 20 (1) प्रमाणे दोषी आढळून येतात व प्रथम अपीलीय अधिकारी यांनी सुध्दा अपीलाचा निर्णय न दिल्यामुळे अधिनियमाच्या तरतुदींचे उल्लंघन केले असल्यामुळे अपीलकर्ता यांचे अपील हे मंजूर करण्यास पात्र आहे.

4. अपील क्र. 1669/2007 मध्ये अपीलकर्ता यांनी दि. 16.4.2007 रोजी जन माहिती अधिकारी म्हणून उपअभियंता यांचेकडे “Action taken report of letter No.1038 Dt.23.3.2006 from the office of the Finance Dept. Z.P.Nagpur and copy of Deputy Engineer Z.P.(W) Sub Division Nagpur for information.” (Copy attached).

माहितीचा कालावधी 2006 ते 2007 “Last Paid Certificate according pay and allowances with deduction of G.P.F. etc. Regarding (my self)

Ziauddin Firoz, C.R.T.E. Labour Transferred to Z.P.(W) Sub Division Hingna.”

माहिती व्यक्तिशः घेणार असे नमूद करुन सदरचा अर्ज वैयक्तिकरित्या स्विकृत करीता नाही म्हणून रजिस्टर पोस्टाने पाठविण्यात आला असे अपीलकर्ता यांनी सांगितले. सदरच्या अर्जाप्रमाणे अपीलकर्ता यांना विहित मुदतीत कोणत्याही प्रकारची माहिती उपलब्ध झाली नाही म्हणून अपीलकर्ता यांनी दि. 15.5.2007 रोजी प्रथम अपील दाखल केले. प्रथम अपीलाच्या संदर्भामध्ये दि. 28.5.2007 रोजी कार्यकारी अभियंता यांनी उपअभियंता जि. प. बांधकाम उपविभाग हिंगणा यांना माहिती उपलब्ध करुन देण्याकरीता पत्र दिलेले दिसून येते. सदरच्या पत्राच्या संदर्भामध्ये अपीलकर्ता यांनी दिनांक 14.6.2007 रोजी कार्यकारी अभियंता यांना उपअभियंता जि. प. बांधकाम उपविभाग नागपूर यांचेकडून न मागविता आपण उपविभाग हिंगणा यांचेकडून मागितलेली आहे. वास्तविक पाहता जेथे मी कार्यरत होतो तेथून माझी माहिती मागितली असती तर ती त्वरित मिळाली असती आपण चुकीचे ठिकाणहून माहिती मागविल्यामुळे माहिती अजून पावेतो प्राप्त होवू शकली नाही असे त्यांचे निदर्शनास आणलेले दिसते तरी सुध्दा कोणत्याही प्रकारची माहिती अपीलकर्ता यास उपलब्ध करुन दिली नाही. तत्पूर्वी दि. 5.6.2007 रोजी अपीलकर्ता यांना मागितलेल्या माहितीच्या संदर्भामध्ये पत्र पाठविलेले दिसून येते व त्यात संदर्भ क्र. जिपना/बांध/का.1(6)3243/06 कार्यकारी अभियंता जि. प. बांधकाम नागपूर दि. 28.5.2007 अन्वये वरिष्ठ लेखा अधिकारी यांचे पत्र क्र. 1038/06 दि. 23.3.2006 अन्वये आपले अंतीम वेतन पत्रक जि. प. बांधकाम उपविभाग नागपूर यांचेकडून प्राप्त न झाल्याचे व सेवापुस्तक अप्राप्त असल्याने भ.नि.नि. वर्गणी कपात न केल्याचे कळविण्यात आलेले होते. तसेच या कार्यालयाचे पत्र क्रमांक 494 दि. 20.4.06 नुसार कळविण्यात आलेले होते. तरी आपली भ.नि.नि. वर्गणी

मा. का.अ. बांध. जि.प. नागपूर यांचे पत्र क्र. 2886 दि. 20.5.06 अन्वये वेतन निश्चित केल्यानंतर नियमाप्रमाणे आपली भ.नि.नि. वर्गणी कपात रु. 200/- माहे नोव्हें. 06 पासून प्रमाणक क्र. 723 दि. 16.12.06 करण्यात आलेली आहे. जि. प. बांधकाम उपविभाग नागपूर या कार्यालयातून अंतीम वेतन पत्रक प्राप्त झालेले नाही. तरी या कार्यालयातून अंतीम वेतन पत्रक देता येणार नाही. परंतु दर महिन्यात पगार पत्रक देण्यात येते. तरी माहितीचा अधिकार 2005 अन्वये आपणास माहिती देण्यात येत आहे. सहपत्र : दुय्यम सेवा पुस्तक, ऑर्डर प्रत, माहे मे 2007 पगार पत्रक असे दिसून येते. अशी माहिती उपलब्ध झाली असली तरी अपीलकर्ता यांचे म्हणणे असे आहे की त्यांनी नवीन वेतन पत्रक तयार केले होते. मागील 17/18 वर्षांची माहिती नाही व त्यामुळे दुय्यम सेवा पुस्तकामध्ये सुध्दा त्याच कालावधीची कोणत्याही प्रकरणाची नोंद घेतली नाही व त्यामुळे त्यांना ही माहिती अपूर्ण आहे असे त्यांचे म्हणणे आहे. त्यावरून अपीलकर्ता यांना त्यांची संपूर्ण माहिती उपलब्ध करून देण्यास टाळाटाळ करण्यात आलेली दिसून येते व त्यामुळे जन माहिती अधिकारी हे दोषी आढळून येतात. वास्तविक प्रथम अपीलीय अधिकारी यांचे कर्तव्य आहे की माहितीचा अधिकार अधिनियम 2005 च्या तरतूदीप्रमाणे प्रथम अपील त्यांचेकडे दाखल झाल्यावर त्यांनी सदरच्या प्रथम अपीलामध्ये सुनावणी घेवून अपीलकर्ता यांना माहिती उपलब्ध होईल अशा त-हेने कारणमिमांसा देणारा निर्णय देणे हे बंधनकारक आहे. परंतु सन 2007 मध्ये सुध्दा प्रथम अपीलीय अधिकारी हे बेजबाबदार आहे असे दिसून येते. व त्यामुळेच अर्जदारांना वारंवार माहिती मागण्यासाठी अर्ज करावे लागतात असेही दिसून येते व अपीलकर्ता यांचे अपील हे मंजूर करण्यास पात्र आहे.

आ दे श

- 1) अपीलकर्ता यांचे अपील क्र. 1667/2007, 1668/2007, 1669/2007 हे मंजूर करण्यात येवून अपीलकर्ता यांच्या अनुक्रमे दिनांक 30.4.2007, 27.6.2007 च्या दोन अर्जा प्रमाणे अशा एकूण तीन अर्जांच्या संदर्भात हा निर्णय मिळाल्यापासून दहा दिवसांचं आंत रजिस्टर पोस्टाने विनामुल्य माहिती उपलब्ध करुन द्यावी.
- 2) सदरच्या दोनही अपीलाच्या संदर्भामध्ये अपीलकर्ता यांच्या अधिनियमाच्या कलम 6 (1) प्रमाणे वर नमूद केलेल्या दोनही अर्जाप्रमाणे विहित मुदतीत माहिती उपलब्ध करुन दिली नसल्यामुळे जन माहिती अधिकारी यांनी अधिनियमाच्या कलम 20 (1) प्रमाणे शास्ती कां लादण्यात येवू नये याबाबतचा खुलासा आयोगाकडे हा निर्णय मिळाल्यापासून पंधरा दिवसांचे आंत करण्यात यावा. अन्यथा प्रत्येक अपीलाच्या संदर्भामध्ये प्रत्येकी रु. 5000/- ची शास्ती कायम करण्यात येईल.
- 3) सदरच्या निर्णयाची एक प्रत मुख्य कार्यपालन अधिकारी जिल्हा परिषद नागपूर यांचेकडे स्वतंत्रपणे पोस्टाने पाठविण्यात यावी.
- 4) अपीलकर्ता व उत्तरवादी यांना निर्णयाची एक एक प्रत देण्यात यावी.

नागपूर

दिनांक 9.6.2008

(विलास पाटील)

राज्य माहिती आयुक्त,

विदर्भ क्षेत्र, नागपूर.